

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 7 • год. CIV • 10 април 2025 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

112 години от Одринската епопея

Тържественото поклонение по повод Деня на Тракия и 112 години от Одринската епопея, организирано от Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ), Тракийския научен институт, Столична община, тракийските дружества в страната, общините по места и Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва, започна със заупокойни молитви и продължи с тържествени ритуали за поднасяне на венци и цветя пред паметниците на героите.

Тържеството в столицата бе уважено от вицепрезидента Илиана Йотова, от Красимир Преманов, председател на Съюза на тракийските дружества в България, Краснодар Беломорски,

зам.-председател на ЦР на СТДБ и председател на Софийското тракийско дружество, членовете на Централното ръководство, на Върховния комитет на Съюза и на Управителния съвет на ТНИ: член – кор. проф. Васил Проданов, председател на ТНИ, доц. Ваня Стоянова, научен секретар на ТНИ, член-кор. проф. Георги Михов, Георги Янков, заслужил професор на УНСС, д-р Ваня Иванова, главен редактор на в. „Тракия“, инж. Стефан Начев, главен секретар на СТДБ, Божана Богданова, председател на ТСНИ „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“, Мария Божкова, зам.-председател на Софийското тракийско дружество, проф. Павел Де-

миров, проф. д. ист. н. Светлозар Елдъров, д-р Динко Желев, Румен Янков, Зорница Радонова, Искра Чернева, д-р Елена Алекова, Стоян Райчевски, Хайагашод Агасян, инж. Чавдар Георгиев, посланик Георги Димитров, Антон Киссе, депутат във Върховната Рада и председател на Асоциацията на българите в Украйна, представители на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва, Иван Василев, зам.-кмет на Столична община, Станислав Илиев, кмет на Район „Възраждане“, д-р Ваня Кастрева, началник на РУО в гр. София, ученици и учители от 134. СУ „Димчо Дебелянов“, 18. СУ „Уилям Гладстон“, 30. СУ „Братя Миладинови“ и 136. ОУ „Любен Каравелов“, представители на тракийски българи и родолюбиви граждани.

Със заупокойна молитва в храм „Св. Николай Софийски-Нови“ бе почетена паметта на българските воители, загинали из тракийските полета, и на тракийските бежанци, намерили смъртта си по пътя към България, търсейки спасение от зверствата на османците. Тя бе отслужена от Негово Преосвещенство Мелнишкия епископ Герасим, главен секретар на Светия Синод, ставрофорен иконом Спас Спасов, предстоятел на храма, и Негово Високопреподобие архимандрит Атанасий Султанов от Старозагорската света митрополия.

Официалната церемония започна с поднасянето на венци пред бюст-паметника на Екзарх Антим I и продължи пред паметника на Одринци.

ТРАКИЙСКИ СЪБОРИ

На стр. 2-3

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ДЕНЯ ЗА ТРАКИЯ ОТ ТРИБУНАТА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

За поредна година отбелязваме 26-ти март като Ден на Тракия. Днес се навършват и 112 години от Одринската епопея. На тази дата през 1913 г. Втора българска армия под командването на генерал-лейтенант Никола Иванов превзема Одрин. Българският войник изумява света със своя подвиг, който слага край на Балканската война. Последвалят Лондонския мирен договор от 17 май 1913 г., предоставя на България почти цяла Тракия на запад от линията Мидия-Енос.

За съжаление, триумфът от победата много скоро е помрачен от трагедията на стотици хиляди тракийски българи, които през лятото и есента на 1913 г. са прогонени от родните им места, а мнозина убити. Погромът над нашите сънародници е документиран от фондация „Карнеги“ в доклада ѝ от 1914 г. и от академик Любомир Милетич в книгата му „Разорението на тракийските българи през 1913 г.“ Сключеният през 1925 г. Договор за приятелство между България и Турция, известен като Ангорски договор, постановява защита на имуществените права на тракийските и малоазийските българи.

Предците ни още в далечната 1914 г. обявяват 26 март за Ден на Тракия, а българското правителство го признава официално през 2006 г. Оттогава Денят на Тракия се чества тържествено в цялата страна като ден за поклон пред подвига на българските воители, загинали при превземането на Одринската крепост и като ден за памет и почит към хилядите тракийски българи, прогонени от Одринска и Беломорска Тракия.

Днес повече от един милион българи са свързани с трагедията на тракийските бежанци. По силата на международното право те не са загубили права върху имотите на своите предшественици. Въпросът за имуществените права на българските тракийски бежанци и техните наследници бе включен в Доклада за напредъка на Република Турция към ЕС, приет от Европейския парламент през 2008 г.

Моралното и материално обезщетяване на потомците на тракийските бежанци е въпрос, който засяга българската история, българското национално достойнство и ангажиментите на българската държава към нейните граждани. Това е национална кауза, която може да бъде спечелена само с общи усилия.

На днешния паметен ден потвърждаваме, че драмата на тракийци през годините на Балканската война е едно от събитията в нашата история, които формират самосъзнанието ни като нация.

Обръщаме се към правителството, президента и Министерството на образованието с призив за изработване и утвърждаване на държавна позиция в защита на историческата истина, моралните и имуществени права на тракийските българи.

Очакваме Министерството на образованието да включи изучаването на събитията от този драматичен период на нашата история в програмата за обучение.

Призоваваме за възстановяване на диалога между Република България и Република Турция в рамките на смесената българо-турска комисия по двустранните въпроси.

С настоящата декларация заявяваме, че като народни представители не сме забравили своя дълг пред тракийските българи и техните потомци.

26 март 2025 г.

Парламентарна група на БСП-ОЛ

Продължава на 4-а стр.

НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ ФОЛКЛОРЕН СЪБОР „ГЕРГЬОВДЕН 2025 г.” В ПОМОРИЕ

На 4 май 2025 г. в гр. Поморие ще се проведе Национален тракийски фолклорен събор „Гергьовден 2025 г.“

Организатори на събора са: Община Поморие, Съюз на тракийските дружества в България, Министерство на културата, Регионален съюз на тракийските дружества в гр. Бургас, ТД „Одринска епопея“ – гр. Поморие, Народно читалище „Светлина – 1939“ – гр. Поморие.

В публикуваните документи може за де запознаете със статута на събора и условията за участие.

НАЦИОНАЛЕН
СТРАНДЖАНСКО
ТРАКИЙСКИ
СЪБОР

НАЦИОНАЛЕН
СТРАНДЖАНСКО –
ТРАКИЙСКИ СЪБОР
„ФОЛКЛОРЕН ВЕНЕЦ
БОЖУРА” ГРАД СРЕДЕЦ,
ОБЛ. БУРГАС
17 И 18 МАЙ 2025 г.

На 17 и 18 май 2025 година в гр. Средец, обл. Бургас ще се проведе XXXIII-то издание на Национален странджанско-тракийски фолклорен събор „Фолклорен венец Божура.“

Организатори на събора са: Община Средец, Съюз на тракийските дружества в България, Народно читалище „Пробуда – 1897“ – гр. Средец.

В публикуваните на стр. 3 документи може за де запознаете със статута на събора и условията за участие.

Статут на Национален Тракийски Фолклорен Събор "Гергьовден" 2025 Поморие

Организатори на Събора са:
Община Поморие
Национален съюз на тракийските дружества в България
Министерство на културата
Регионален съюз на тракийските дружества - гр. Бургас
Тракийско дружество "Одринска епопея" - гр. Поморие
Народно Читалище "Светлина-1939" - гр. Поморие

- В събора могат да вземат участие групови и индивидуални изпълнители на пролетни странджански и тракийски гергьовски песни. Едната от тях да е бавна, а другата бърза, хороводна, в рамките на 5 минути и двете.
- Осигурен е съпровод на индивидуалните изпълнения.
- Строго ще се съблюдава изпълненията да не надвишават посоченото в регламента времетраене.
- Организаторите си запазват правото за промени на времетраенето на изявиите, в зависимост от броя на заявките за участие.
- Организаторите издават програма на събора, в която се включват всички състави и изпълнители, подали предварителна заявка до посочената дата /25.04.2025 г./.
- Програмата ще бъде съобщена по телефона на всички участници, поискали информация за часа на участието си.
- При пристигането си в деня на събора, участниците са длъжни да съобщят за присъствието си в Щаба на събора.
- 30 минути преди обявения в програмата час на явяване на сцената, участниците трябва да се представят на организаторите. Организаторите ще носят отличителни баджове.
- При евентуално пропускане на реда на явяване от страна на участниците, същите ще се явят или във време, определено им от комендантите, или в края на програмата.
- Всички изпълнители получават грамота за участие в събора. Жури определя, кои да бъдат отличени.

Двадесет и първото издание на Национален тракийски фолклорен събор „Гергьовден“ ще се проведе на **4 май 2025 г., на лятната сцена на НЧ „Светлина-1939“** в гр. Поморие област Бургас

Очакваме Вашето съдействие за записване в конкурсната програма до 25.04. 2025 г.

Само с общи усилия ще постигнем целите на събора - да съхраним родовата памет на българското тракийско население, както и да не прекъсва живата връзка между поколенията!

За по-голямо удобство, заявките можете да съобщавате на тел:

0596/3 35 93 ; 0892237347

Разходите са за сметка на участниците!

За контакти:

НЧ "Светлина - 1939"
ул. "Княз Борис I" № 110
8201 гр. Поморие
тел: 0596/3 35 93; 0892237347
E-mail: ic.pomorie@gmail.com

Председател
на Тракийско дружество
"Одринска епопея" гр. Поморие
Ана Тодорова

ЗАЯВКА ЗА УЧАСТИЕ НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ СЪБОР "ГЕРГЬОВДЕН"

Трите имена:

ЕГН: _____ Адрес:

Телефон за контакти:

◇ инструмент	◇ народно пеене
◇ групово	◇ индивидуално
◇ до 18г.	◇ над 18г

Заглавия на изпълненията:

1.
2.

СТАТУТ НА НАЦИОНАЛЕН СТРАНДЖАНСКО-ТРАКИЙСКИ СЪБОР

„ФОЛКЛОРЕН ВЕНЕЦ БОЖУРА“

ГРАД СРЕДЕЦ, ОБЛ. БУРГАС 17 и 18 май 2025 г.

ОРГАНИЗАТОРИ: ОБЩИНА СРЕДЕЦ, СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ, НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА – 1897“

Председател на Инициативния комитет:
инж. Иван Кичев – кмет на община Средец
Със съдействието на: Българско национално радио,
БНР – Радио Бургас

I-ва, II-ра и III-та награда във всички групи – диплом и парична награда
* Специална награда за най-добро изпълнение на хайдушка песен – във връзка с честването на 185 години от рождението на Стефан Караджа.

Заявки за участие по образец се приемат до 10 май 2025г., на адрес:

гр. Средец п.к: 8300, област Бургас
пл. „България“ № 8
Общинска администрация – за „Фолклорен венец Божура“

СТАТУТ

Съборът има за цел да продължи музикално-песенната традиция на Странджанско-тракийския край, да провокира интереса на младото поколение и стимулира неговото развитие в областта на фолклорното ни наследство.

1. В рамките на събора се провеждат три конкурса в пет възрастови групи:

- 1.1. Конкурс за млади изпълнители на странджански и тракийски песни;
- 1.2. Конкурс за млади инструменталисти /гайда, кавал, тамбура, гъдулка/;
- 1.3. Конкурс за детско-юношески фолклорни групи и групи за инструменталисти

2. Възрастови групи

индивидуални изпълнители и инструменталисти:
Първа група – от 4 до 7 годишна възраст;
Втора група – от 8 до 10 годишна възраст;
Трета група – от 11 до 14 годишна възраст;
Четвърта група „любители“ – от 15 до 19 годишна възраст;
Пета група „професионалисти“ – от 15 до 19 годишна възраст.

Забележка:

Четвърта група „любители“ са певци и инструменталисти, ученици в СУ, Професионални гимназии, ЦПЛР, Читалища, ОДК и Младежки домове.
Пета група „професионалисти“ са певци и инструменталисти, представители на музикалните училища и паралелки.

фолклорни групи и групи инструменталисти:

Първа група – от 4 до 13 годишна възраст;
Втора група – от 14 до 19 годишна възраст.

3. Условия за участие:

3.1. Индивидуални изпълнители

3.1.2 Участниците изпълняват две народни песни (мелодии) от странджанската или тракийска фолклорни области с общо времетраене до 6 минути.

За участниците от IV-та и V-та възрастови групи задължително се изисква една бавна (безмензурна/песен/до два куплета) и една бърза (до три куплета);

За участниците, които ще се състезават за специалната награда за най-добро изпълнение на хайдушка песен, задължително една от песните трябва да е с хайдушка тематика;

Участниците се явяват облечени в народни носии.

3.2. Групи за автентичен фолклор

3.2.1. Изпълняват две народни песни от странджанската или тракийска фолклорни области с общо времетраене до 6 минути.

4. Конкурсът е без такса за участие.

Забележка:

За желаещите организаторите осигуряват народен съпровод.

Участниците могат да се представят и със собствен съпровод, както и със синбек.

5. Награди:

Приз „Фолклорен венец Божура“ – плакет и парична награда

Специална награда за най-добър певец – диплом и парична награда

Специална награда за най-добър инструменталист – диплом и парична награда

Награда на Кмета на община Средец – диплом и парична награда

Награда на Тракийските дружества – диплом и парична награда

Съборът се провежда в рамките на два дни – в града и в местността „Божура“ край град Средец
17.05.2025 г. – град Средец

Народно читалище „Пробуда – 1897“

09:30 ч. – 12:00 ч. – конкурсна програма
12:00 ч. – 13:00 ч. – обедна почивка
13:00 ч. – 15:00 ч. – конкурсна програма
15:00 ч. – 15:30 ч. – заседание на журито
15:00 ч. – 18:00 ч. – конкурсна програма
18:00 ч. – 18:30 ч. – награждаване
18.05.2025 г. – местността „Божура“
10.00 ч. – Гала-концерт на призъорите от конкурса, лауреатите от конкурсите и гостуващи изпълнители и състави.

ЗАЯВКА ЗА УЧАСТИЕ

НАЦИОНАЛЕН СТРАНДЖАНСКО-ТРАКИЙСКИ СЪБОР „ФОЛКЛОРЕН ВЕНЕЦ – БОЖУРА“

ИНДИВИДУАЛНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Трите имена:

Дата на раждане:..... Телефон за контакти:.....

Худ. ръководител:

Представител на институция:

Адрес:.....

☐ инструмент..... ☐ народно пеене ☐ до 7 г. ☐ до 10 г. ☐ до 14 г.

☐ до 19 г. ☐ представител на музикално училище

Заглавия на изпълненията:

.....
.....

Съпровод: ☐ от организаторите; ☐ собствен; ☐ синбек
за тези, които ще ползват съпровод от организаторите - отбележете тоналност -
.....

ДЕТСКО-ЮНОШЕСКИ ФОЛКЛОРНИ ГРУПИ

Име на групата:

Худ. ръководител:

Представител на институция:

Адрес:

☐ до 13г. ☐ до 19г.

Заглавия на изпълненията:

.....
.....

Съпровод: ☐ от организаторите; ☐ собствен; ☐ синбек
за тези, които ще ползват съпровод от организаторите - отбележете тоналност
.....

Образец на Заявка може да бъде изтеглен и от сайта на Община Средец - www.sredets.bg

ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ПОЧЕТОХА...

Продължава от 1-а стр.

Почетен караул, гвардейски оркестър, военен квартет и водещият Мариус Донкин допринесоха за тържествено отбелязване на годишнината, на която присъстваха много млади хора.

В словото си Кр. Премянов поднесе специална благодарност към вицепрезидента Илияна Йотова, която винаги намира време да участва в националните чествания и поклонения, организирани от Съюза на тракийските дружества в България. Председателят на СТДБ акцентира на датата 26 март като ден за прослава на героите, но и за почит пред жертвите, загинали за осъществяването на националния идеал. Той напомни, че тракийци години наред сами честват Деня на Тракия и едва през 2006 г., по предложение на СТДБ, Министерски съвет на Република България обявява този ден за Национален празник, а днес от парламентарната трибуна е огласена декларация, представена от Петър Кънев, в която се заявява, че народните представители не са забравили своя дълг пред тракийските българи и техните потомци.

Словото си вицепрезидентът Илияна Йотова започна с благодарност към Съюза на тракийските дружества в България за активната дейност, която развива за съхранение на паметта. „Съюзът зове за памет и единение, за връщане към българската история, от която векове наред черпим сили като народ. Чрез дейността му се противопоставяме на забравата, на пренаписването на историята, на рушенето на авторитети“, заяви Илияна Йотова.

Да си космополитна личност, не означава

■ София

поколенията паметта, но и да бъдеш толкова силен, че да не мислиш за отмъщение, а за това как да живееш днес и да развиваш страната си“, подчерта тя.

Вицепрезидентът заяви, че във време на разделение и омраза е изключително необходим примерът за героизъм, доблест и родолюбие на тракийците.

Паметта на героите от Одринската епопея беше почитена със свеждане на глава

и едноминутно млчание. Церемонията завърши с поднасяне на венци и цветя на паметника в знак на признателност и уважение към загиналите воители и тракийци.

Денят на Тракия беше честван от тракийските дружества в цялата страна.

В Бургас с тържествена церемония и поднасяне на венци и цветя пред паметника на 24-ти Черноморски пехотен полк бяха почитени Деня на Тракия и трагедията на тракийските българи. На събитието присъстваха зам.-кметовете от Община Бургас Диана Саватова и Станимир Апостолов, председателят на Общинския съвет Михаил Хаджиянев, представители на Областна администрация, членове на Тракийско дружество „Странджа“ – Бургас, председателят на дружеството Стефан Колев, както и десетки граждани, дошли да сведат глава в знак на признателност.

Варна почете Деня на Тракия с военен ритуал и полагане на венци и цветя пред па-

метника на Осми Приморски пехотен полк. По инициатива на Средношколския патриотичен клуб към Регионално тракийско дружество в морската столица 26 март беше честван и в ЧСУ „Аз съм българче“.

Тракийци в Търговище почетеха паметта на загиналите със заупокойна молитва и поднасяне на цветя пред паметниците на героите.

ТД „Г. Сапунаров“ и читалище „Тракия 2008“ в Хасково бяха подготвили богата програма за Деня на Тракия, който започна с поднасяне на цветя пред паметника на 10 родопски полк, продължи с представяне на новия, XXIII том на сборник „Тракия“ и завърши с концерт на ансамбъла за народни песни и танци „Китна Тракия“.

В Казанлък церемонията започна с отдаване на почит пред паметника на загиналите воители от 23 Пехотен Шипченски полк. Присъстваха командирът на 61-ва Стрямска механизирани бригада бригаден генерал Маргарит Михайлов, Николай Златанов, председател на Общинския съвет в Казанлък, Негово Високопреподобие архимандрит Панкратий, протосингел на Старозагорската митрополия, 8-и Ученически гвардейски отряд, тракийци и граждани.

Тракийци от дружество „Одрин“ в с. Бузовград, Казанлъшко с дълбока признателност се поклониха и поднесоха цветя на паметника на загиналите бузовградчани, пролели кръвта си за свободата на Тракия и оставили костите си край Одрин.

„Тракийско дружество – Пловдив“ и Народно читалище „Тракия – Пловдив – 2008 г.“ почетеха паметта на загиналите със заупокойна молитва в църквата „Света Троица“. На последвалото тържество в залата на читалището проф. д-р Г. Йорданов – почетен председател на дружеството, припомни

трагичната съдба на тракийските бежанци и връчи поздравителни адреси на дългогодишни членове и юбиляри.

Дружество „Тракийско сърце“ в Кърджали отбеляза Деня на Тракия с отдаване на почит пред паметниците на легендарните войводи Капитан Петко и Димитър Маджаров. След ритуала тракийци обсъдиха с вълнение състоянието на паметниците. Председателката на дружество „Тракийско сърце“ Марияна Ликова увери, че чрез общинските съветници на БСП ще предприеме необходимите стъпки за поставяне на въпроса пред общинската администрация с цел неговото решаване.

В знак на преклонение към подвига на героите Община Стара Загора, Втора Тунджанска механизирани бригада и Тракийско дружество „Одринска епопея“ организираха тържествен общоградеки ритуал пред паметника „Одринска епопея“ в парк „Тракия“.

На събитието присъстваха Методи Марков, областен управител, Милена Желева, зам.-кмет на Община Стара Загора, Николай Диков, секретар на Общината, проф. Иван Върляков, зам.-председател на Общински съвет, общински съветници, Иванка Сотирова, обществен посредник, Диана Атанасова, началник отдел „Култура“, експерти от същия отдел, Бригаден генерал Мирослав Костадинов, Петър Калчев, директор на Регионален исторически музей, както и представители на местната и държавната власт, сдружения и граждани. В церемонията участваха военнослужещи от военни формирования 24150 и 48430.

Председателят на Тракийско дружество „Одринска епопея“ Цанко Атанасов припомни историята на събитията от 1913 г. Под съпровода на Военния духов оркестър бяха поднесени венци и цветя в знак на почит към паметта на хилядите тракийски бежанци и загиналите български воители, които през 1913 г. превземат Одринска крепост.

Денят на Тракия в Ямбол бе почитен пред Паметника на тракийските бежанци. Михаил Вълков, председател на тракийското дружество в града припомни, че ямболският край е населен от бежанци, предимно от Източна, а след Първата световна война и от Западна Тракия. В 55 от общо 56 села на бившия Ямболски окръг са разселени тракийски и македонски бежанци. „Цели села в района са създадени от бежанци, като Атолово в община Стралджа например“, припомни председателят на Тракийското дружество в Ямбол.

Под съпровода на Градския духов оркестър бяха поднесени венци и цветя.

С възпоменателно слово, с цветя и песни беше отбелязан празника и в село Генерал Инзово.

Продължава от 5-а стр.

■ София

да си обезбългарен. Да си гражданин на света, не означава да се откажеш от род и родина. Нашето ДНК е по-силно заради паметта и уроците на историята. С тези думи вицепрезидентът Илияна Йотова се обърна към множеството хора, събрали се пред паметника на Одринската епопея в София на традиционното отбелязване на Деня на Тракия.

Според Йотова много мъдрост има в девиза на тракийците „Да не забравяме, но да не отмъщаваме“ и от нея трябва да почерпим днес. „Девизът означава да предаваш на

■ Бургас

ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ПОЧЕТОХА...

Продължава от 4-а стр.

В Свиленград тържествената церемония се състоя пред паметника на героите от шурма на Одрин в Градския парк. Гост на тържеството бе Радослава Кафеджийска – генерален консул на Република България в град Одрин. В събитието участваха кметът на общината арх. Анастас Карчев, представители на Общински съвет и Общинска администрация, представители на Тракийско дружество „Тракия“ – Свиленград, ученици, учители и граждани. Всички те поднесоха венци и цветя пред гранитния монумент, издигнат в памет на български офицери и войници, загинали в Одринската епопея. български офицери и войници, загинали в Одринската епопея. От името на признателните потомци венци и цветя бяха поднесени на паметниците на генерал Никола Иванов, на тракийските войводи Капитан Петко войвода и Димитър Маджаров и на паметник „Кръстно знамение“ край река Марица.

Тракийци от града на 100-те войводи – гр. Сливен – почетоха паметта на загиналите със заупокойна молитва. След молитвата, председателят на дружеството о.з.полк. инж. Кирил Киряков произнесе трогателно слово за бойните действия на войските по превземането на Одринската крепост. Празненството завърши с песни от фолклорна група „Тракия пее“ към дружеството.

Община Ивайловград и Тракийско дружество „Яни Попов“ честваха Деня на

Тракия с шествие за поднасяне на венци и цветя пред паметниците на тракийските революционери – Яни Попов, Капитан Петко войвода и Димо Николов. Потомците почетоха героите, дали живота си за страната през Балканските войни и с болка си припомниха за хилядите тракийски бежанци, принудени да напуснат родните си места.

В Поморие тракийци от ТД „Одринска епопея“ участваха в църковния ритуал в храм „Свето Рождество Богородично“, където беше отслужена заупокойна панихида в памет на загиналите в борбата за свобода и на починалите тракийци. След ритуала, при паметната плоча на тракийските бежанци в града, венци и цветя поднесоха кметът на община Поморие Иван Алексиев, председателят на Общинския съвет Адам Адамов, членовете на Тракийско дружество „Одринска епопея“, общински съветници, общественици и жители. Музикален поздрав към присъстващите поднесоха дамите от певческа група „Тракийка“ с ръководител Дора Арбова.

Членовете на Тракийско дружество „Лазо Лазов“, гр. Средец поднесоха цветя на паметника на своя патрон. В салона на НЧ „Пробуда – 1897“ организираха празничен концерт, който беше уважен от ръководството на Общината, много граждани и представители на ТД „Странджа“ в Бургас Димо Карбелов прочете поздравителен адрес от името на г-н Красимир Премянов – председател на СТДБ.

ТД „Слав Мерджанов“ в Карнобат отбеляза Деня на Тракия с поднасяне на венци и цветя пред бюст-паметника на Слав Мерджанов. Слово на признателност към героите от 1913 година произнесе доайенът в дружеството госпожа Милка Ковачева. Родлюбците сведоха глави пред паметта на своя патрон и с минута мълчание почетоха неговия подвиг. Сред тракийците бе и карнобатликата Елена Мерджанова, потомка на Слав Мерджанов, която поднесе цветя пред паметника на своя предшественик.

В Крумовград почетоха Деня на Тракия с възпоменателно слово, минута мълчание и много цветя пред паметниците на Капитан Петко и Тракийката.

На 29 март, по традиция родолюбци се събраха на **Петрова нива**, за да отбележат Деня на Тракия и 112-годишнината от превземането на Одринската крепост. Церемонията уважиха Красимир Премянов, председател на СТДБ, народният представител от „БСП за България“ инж. Петър Кънев, депутатът от ГЕРБ-СДС Галя Василева, областният координатор на БСП – Бургас Живко Господинов, големият родолюбец и онкохирург проф. Иван Гавраилов, кметът на Малко Търново Илиан Янчев, проф. Иво Христов, тракийци, граждани на Малко Търново и други.

Проф. Гавраилов разказа историята на българския войник Михо Стоянов, участвал героично в боевете за Одринската крепост. Той жертва живота си няколко пъти, но накрая успява да развее българското знаме на

едно от минаретата на „Султан Селим джамия“ в Одрин, с която вдъхновява огромната българска армия пред портите на града.

Българското знаме пред паметника на Петрова нива на 29 март т.г. бе издигнато от Пламен (правнук) и Илиан (праправнук) на Михо Стоянов.

По време на честването на Петрова нива присъстващите се запознаха с книгата на Георги Петков Анигношев „Село Гугутка от Цар Калоян до днес. Кървавата 1913 година“. Тя излиза още през 2013 година и е посветена на 100-годишнината от трагичните събития. Авторът, който вече не е между живите, проследява вековната история на село Гугутка в община Ивайловград (родно място на родителите му, а впоследствие заживява там и той самият). Чрез много емоционален и въздействащ разказ във вид на монолог със своите баща и баба Георги Петков ни повежда и през кървавите събития на 1913 година, когато селото е напълно опожарено. От 111 къщи са изгорени 102 с над 100 загинали. Неизлечимата болка и страдание, които крие всяка страница от книгата, ни задължават да помним и познаваме историята си, да пазим паметта както на невинните жертви, така и на българските войници, дали живота си за свободна и независима България. Това е и послание-то на честването на Деня на Тракия.

Докато има родолюбци, ще я има България!

Продължава на 7-а стр.

Ивайловград

Казанлък

Велики Преслав

Крумовград

Карнобат

Крумовград

Кърджали

ТД „КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА“ ОТПРАЗНУВА 100-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

На 26 март 2025 г. Тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“, гр. Карнобат чества 100-годишен юбилей.

Гости на честването бяха Георги Димитров – кмет на Община Карнобат, Красимир Преманов – председател на СТДБ, Михаил Вълков – зам.-председател на ЦР на СТДБ и Председател на дружество „Тракия“ – гр. Ямбол, Румен Янков – член на Върховния комитет на СТДБ, Илиан Янчев – кмет на Община Малко Търново, Йона Чобанова – зам.-кмет

на Община Средец, Стефан Колев – председател на ТД „Странджа“ – гр. Бургас, Стефка Костова – Председател на ПК „Наркооп“, Карнобат, Маври Мавров – председател на ТД „Лазо Лазов“ – гр. Средец, проф. Драгомир Вълчев – директор на Институт по земеделие, д-р Пенка Златанова – Ротари клуб-Карнобат, Йорданка Стоянова – директор на ДГ „Мир“, Петя Танева – директор на ДГ „Иглика“.

Тържеството започна със слово на председателя на дружеството

Вяра Петрова, която припомни историята на дружеството, трудният и нелек път на прокудените от родните им места, немотията, изграждането на новия им живот и любовта им към Тракия.

Приветствие поднесе и кмета на Община Карнобат Георги Димитров, който е потомствен тракиец.

За заслуги и принос към тракийското движение председателят на Съюза на тракийските дружества в България награди карнобатското дружество със златен медал „Капитан Петко войвода“.

Участниците в грандиозния концерт – спектакъл подариха на присъстващите незабравимо преживяване.

В ХАСКОВО ПРЕДСТАВИХА ТОМ XIII НА СБОРНИК „ТРАКИЯ“

Том XIII на сборник „Тракия“ – издание на филиала на Тракийския научен институт в Хасково и Тракийско дружество „Георги Сапунаров“, беше представен на 26 март – Деня на Тракия. Домакин на мероприятиято бе областната администрация в Хасково.

Промоцията уважиха генералният консул на България в Одрин Радослава Кафеджийска, областният управител на Хасково Стефка Здравкова, председателят на Тракийско дружество „Георги Сапунаров“ Кирил Сарджев и проф. д-р Камен Гаренов (Отец Петър Гарена), тракийци, граждани и ученици от Хасково.

Отговорният редактор на сборника Недялко Бакалов сподели, че този том впечатлява с разнообразието от теми, интересно и четивно поднесени от ут-

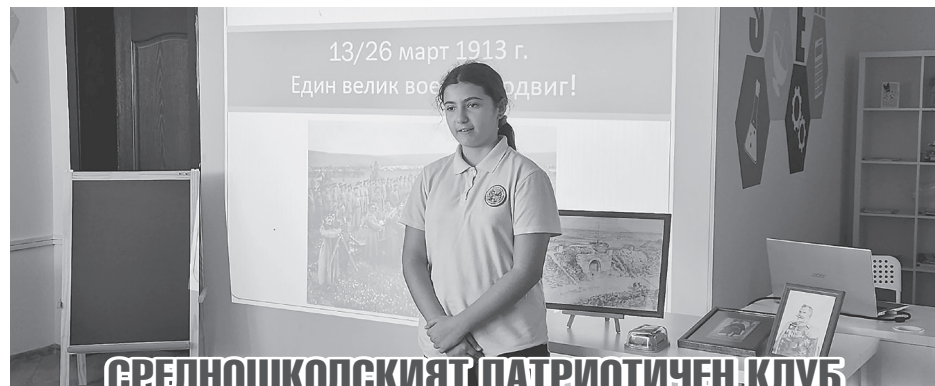
върдени автори като проф. дин Светлозар Елдъров, проф. д-р Пламен Павлов, доц. д-р Георги Граматиков, Стоян Райчевски, академик Иван Гранитски, Тана Марева и други историци от региона.

Мотото на сборника е „Да не се забравя, че който има свобода, трябва да я пази, а който я няма – трябва да я отвоюва“, каза председателят на местното тракийско дружество „Георги Сапунаров“ Кирил Сарджев.

От новия том на сборника читателят може да научи за обсадата на Солун от българската войска, за спасителната роля на Българската католическа гимназия в града по време на Балканската война, за демографските промени в Ивайловград и околността в периода 1912–1944 г. и др.

Интересни са краеведските проучвания за историята на златоградското село Кушла и за живота на село Клокотница.

В изданието се съдържа и аргументирана позиция относно справедливите искания за обезщетяването на българските бежанци от Източна (Одринска) Тракия и Мала Азия.

СРЕДНОШКОЛСКИЯТ ПАТРИОТИЧЕН КЛУБ КЪМ РЕГИОНАЛНОТО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО ВЪВ ВАРНА С ИНИЦИАТИВА ЗА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

На 26 март в ЧСУ „Аз съм българче“ град Варна бе отбелязан Деня на Тракия и 112 години от величавия подвиг на Втора българска армия при превземането на Одрин през 1913 г. Инициативата за честванията е дело на Средношколския патриотичен клуб „Капитан Петко войвода“ в училището към Регионално тракийско дружество Варна с ръководител Симеон Кулиш. Събитието бе уважено от доц. Геновева Михова – председател на филиала на Тракийския научен институт в града и Мая Раданова – член на УС на Регионалното тракийско дружество в морската столица.

В начало на мероприятиято прозвуча химна на Тракия

„Ясен месец веч изгрява“ в изпълнение на Екатерина Красилникова от IIIа клас. След емоционалното изпълнение на третокласничката ученичката Христова Димитрова от Vб клас пламенно рецитира стихотворението „Пепелта на времето“ от Елена Великова.

Ръководителят на клуба – Симеон Кулиш, учител по история и научен секретар на ТНИ във Варна, разказа за събитията около 13/26 март 1913 г., представяйки интересни и любопитни факти, свързани с превземането на непревземаема крепост. На видно място пред присъстващите бяха поставени портрета на ген. Георги Вазов и картина на фортът „Кайлък табия“ – и двете дело на та-

лантливите ученици Аглия Петкова (Vб клас) и Дебора Николова (X клас). Присъстващите имаха уникалната възможност да видят на живо и медал за участие в Балканските войни от 1912–1913 г., както и автентичен портрет на български офицер с дата 11 януари 1913 г.

В самия край на продължителната повече от час вълнуваща среща, доц. Михова направи и дарение на училището от името на Тракийския научен институт във Варна – копие от карта на града от 1923 г. с посочени и описани границите на квартала на тракийските бежанци. Своето празнично слово доц. Михова завърши с думите: „Деца, работете за България!“

■ Свиленград

■ Хасково

■ Сливен

■ Свиленград

■ Ямбол

■ Стара Загора

■ Средец

■ Генерал Инчово

■ Стара Загора

■ Пловдив

■ Поморие

■ Маджарово

■ Петрова ниво

■ Бузовград

■ Търговище

ПЕТРА – КАМЪК И НЕЗАБРАВА!

ИЗТОЧНИК: NBP.BG, ПЕТЪР ДРАГИЕВ

На 26 март България отново ще чества Деня на Тракия. На този ден се навършват 112 години от един от най-великите военни подвизи в новата ни история. Под командването на генерал-майор Георги Вазов Втора българска армия покорява смятаната за непревземаема Одринска крепост и решава изхода в Балканската война. Но в Деня на Тракия свеждаме глава и пред жертвите, трагедията и

разоренето на тракийските българи.

Заслугата за включването на този ден в официалния празничен календар е на Петра Мечева. Годици наред председателката на Тракийското дружество „Одринска епопея“ в Стара Загора се бори за това. Докато превръща в съратници и колегите си общински съветници и по тяхно предложение с постановление на Министерския съвет № 62 от 26 март 2006 г. 26 март е обявен за Ден на Тракия и официален празник на Репу-

блика България.

Родолубовито постижение на Петра Мечева напомня за чудесната идея на Величка Койчева. По предложение на талантливата историчка датата 5 октомври се приема за Ден на Стара Загора – празник на възкръсването от пепелищата, на създанието, на бъдещето! Две дъщери на над 8000-лентния ни град, и двете Почетни граждани на Стара Загора, и двете „автори“ на празници, ОРИСНИЦИ НА ПРАЗНИЦИ, които ще пребъдат във ве-

ковете, в хилядолетията напред.

Дори и случайни, понякога пресечните точки на живота изглеждат закономерни, когато опират в същината на нещата. След дългогодишно учителстване, орден „Кирил и Методий“ и наградата „Анастасия Тошева“, Петра Мечева се пенсионира през 1986 г. като зам. директор на V основно училище „Митко Станев“. На една ръка разстояние е парк „Тракия“. А в парка са паметникът „Одринска епопея“ и паметникът на Капитан Петко войвода. И двата паметника едва ли сяха да се появят без упоритостта и всеотдайността на Петра Мечева.

За момент да се върнем към Пето. То е родното училище на Васил Михайлов, изиграл по неповторим начин Капитан Петко войвода в популярния телевизионен сериал по книгата на Николай Хайтов. Двамата с Петра Мечева много се тачеха. Големият български актьор често питаше: „Как е кака Петра? Какво прави?“... И пак по случайно-закономерните пресечни точки: паметникът на Капитан Петко войвода е дело на още един талантлив старозагорец – проф. Валентин Старчев...

Петра Мечева почина на 10.12.2022 г. Със сигурност неслучайно името ѝ

означава камък. Целият ѝ живот беше богат, красиво непокатим, в полза на рода, на отечеството. Затова името ѝ означава и незабравя.

През август 2023 г. на Националния тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“ (създаден по нейно предложение) самодейци от НЧ „Димитър Наумов – 1908“, село Преславен, изпълниха авторската си песен в памет на Петра Мечева:

...я викни, Петро, па запей:
Ази съм до гроб Тракийка, мъри,
Ази съм горда Българка!“
Незабравя!

ТРАКИЙНА – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Вania ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, акад. Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОРУЕВ Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светлана ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

СРЕЩА НА НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИЯ ПАТРИАРХ ДАНИИЛ С РЪКОВОДСТВОТА НА СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ И ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ

На 24 март т.г., представители на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ), водени от председателя Красимир Премянов проведоха среща с ръководството на Българската православна църква (БПЦ). В срещата участваха зам.-председателите на Централното ръководство на СТДБ Краснодар Беломорски и Михаил Вълков, членовете на Централното ръководство: главният секретар Стефан Начев, председателят на Тракийския научен институт (ТНИ) член кор. проф. Васил Проданов и член-кор. проф. Георги Михов, членовете на Върховния комитет: Дора Янкова и главният редактор на в. „Тракия“ д-р Ваня Иванова.

Срещата се състоя в сградата на Софийската света митрополия. От страна на БПЦ

в нея участва Негово Светейшество Българският патриарх Даниил, Негово Преосвещенство Мелнишкият епископ Герасим, главен секретар на Светия Синод, д-р Александър Смочевски, съветник по канонично-правните въпроси на Българския патриарх.

Председателят на СТДБ представи поименно участниците в срещата от страна на Съюза, благодари за поканата и за поздравителния адрес до ТНИ по повод неговата 90-годишнина, запозна Негово Светейшество с историята на Тракийската организация и акцентира на ролята на Българската православна църква в тракийското движение. Той подчерта, че в ръководството на Тракийската организация винаги са участвали представители на БПЦ, и изрази своята убеденост, че най-старата неправителствена

организация в лицето на СТДБ и занапред ще подкрепя единството и националнозначимата роля на православната ни църква.

Негово Светейшество Софийският митрополит и Български патриарх Даниил благодари на тракийци за достойната им работа в името на съхранение на българщината, като подчерта необходимостта от засилена просветителска дейност сред младите за формирането на християнски ценности и добродетели, за предаване на младото поколение на традициите като част от националната идентичност.

Тракийци подариха на Негово Светейшество комплект от Енциклопедия „Тракия“, книгата на доц. В. Стоянова „Българите в Турция (1913–1945)“ и монографията на д-р Ваня Иванова „Съюзът на тракийските

дружества в България в битка за паметта и търсене на историческа справедливост (1990–2024)“.

В края на срещата Кр. Премянов запозна Негово светейшество с хроничния проблем, свързан с недопускане на наши свещеници да служат на български език в храмовете в гр. Одрин и Истанбул. Поредният случай е от 16 март т.г., когато в българския храм „Св. Георги“ в гр. Одрин представителят на Адрианополския митрополит Амфилохий води литургията и чете Евангелието на гръцки език, прекъсван от недоволството на присъстващите миряни. Председателят на СТДБ връчи от името на тракийци писма с искане богослужението в българските храмове в гр. Одрин и Истанбул да се извършва на български език.

ПОДПИСКА ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО БЪЛГАРСКИЯ ПАТРИАРХ ДАНИИЛ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД НА БПЦ

ОТНОСНО: Богослужение на български език в българските храмове в гр. Одрин и Истанбул

ВАШЕ СВЕТЕЙШЕСТВО,

Ние, долуподписаните, настояваме богослужението в българските храмове в гр. Одрин и Истанбул да се извършва на български език пред българските миряни. Повод за настоящата подписка са воденето на служби и четенето на Евангелието на гръцки език в българските храмове на територията на Република Турция, което предизвиква разбираемо несъгласие сред българските православни, които посещават храмовете. В последно време зачестиха случаите, когато представители на Цариградската патриаршия посещават българските църкви в Одрин, за да служат на неразбираемия за сънародниците ни гръцки език. Това не е нито случайност, нито изолиран акт, а проява на неуважение към българите, изповядващи православната вяра.

На 16 март т.г. православни потомци на тракийските бежанци от Източна и Западна Тракия, дошли да почетат две години от кончината на отец Александър Чъкърък, остро реагираха на опита да им се наложи да слушат Евангелието на гръцки език от представителя на Адрианополския митрополит Амфилохий. Благодарение на бързата реакция на архимандрит Атанасий Евангелието бе четено на български език.

ОСНОВНИ АРГУМЕНТИ В ПОДРЕПА НА ИСКАНЕТО:

Да не допускаме отказ от миналото си.

България е страна с хилядолетна християнска тра-

диция, а православната вяра е основополагаща част на българска национална идентичност и цивилизационна принадлежност. Богослужението на български език е едно от основните искания на радетелите за самостоятелна българска църква, а славянските първоучители, братята Кирил и Методий преди 13 века отхвърлиха триезичната догма и защитиха правото на всеки народ да се просвещава и да слуша християнска проповед на роден език. Да се откажем от извоюваното от нашите предци, означава да се откажем от миналото си.

Да не отблъскваме сънародниците ни в Турция и потомците на тракийските бежанци от православието и от Българската православна църква като стожер на българщината.

Практиката, която се опитват да наложат гръцките духовници в българските църкви в Турция, недопускането на български владици за богослужение, както и нескритите амбиции за фактическо налагане на неразбираемо богослужение в българските храмове в Одрин, (възстановени с финансовата подкрепа на българската държава и дарения от тракийци) обезсмислят борбите на българите за църковна независимост и могат да отблъснат сънародниците ни в Турция от Българската православна църква. Тези амбиции за фактическо налагане на богослужение на гръцки език в българските храмове в Одрин, се засилиха след смъртта на отец Чъкърък, който работеше неуморно за защита на българщината, за опазване на християнската вяра и традиции и за приятелството с балканските народи. В стремежа да не отблъснем нашите сънародници от вярата, не бива да създаваме предпоставки за конфронтационни настроения с Вселенската Патриаршия и гръцките православни братя.

Да защитим българщината и да съхраним българ-

ското културно-историческо наследство в Източна (Одринска) Тракия.

Вярата в Бог е опазила народа ни през вековете. Тя е тази, която ще съхрани неговата идентичност и културно-историческото ни наследство и в бъдеще. За тази цел, посещавашите храмове трябва да се чувстват участници в богослужението, което няма как да се получи, ако то се извършва на неразбираем език. Богослужението на български език в храмовете в Източна (Одринска) Тракия ще привлече повече млади хора и ще съдейства за съхранение на националната и цивилизационната им принадлежност.

ПРИЗОВАВАМЕ БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА:

- Да намери подходяща форма, характерна за църковно общуване, в която да се постави въпросът за българските храмове, които съгласно законите на Република Турция принадлежат на Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул.

- Да направи необходимото службите в българските храмове на територията на Република Турция да се водят на български език или да се служи на два езика при съвместно богослужение, съгласувано между двете църкви.

- Да се назначи български свещеник на мястото на починалия през 2023 г. отец Александър Чъкърък, защото българските църкви и българската общност в Одрин се нуждаят от достоен клирик, който да се грижи за техните духовни потребности и да отстоява българските национални интереси.

Нека не забравяме, че историята за българските православни християни е изстрадана. Тя непрекъснато напомня своите послания, свързани с вековната борба за достойнство и самостоятелност, които трябва да се отстояват и днес.